

Posudek vedoucího bakalářské práce
Zámek Slapy a jeho majitelé v 19. a 20. století
Alžběta Círusová

Reprezentativních neobarokních památek není v českých zemích mnoho, zámků v tomto slohu pak už vůbec ne. Ten slapský pro svou „utajenost“ není veřejnosti ani příliš známý, ačkoli by možná byla překvapena, kolika filmařům již posloužil při natáčení jejich produkce. Lépe na tom však nejsou ani rodiny, které kdysi zámek obývaly – jejich německý nebo židovský původ české badatele nijak nepřitahoval, takže v tomto směru se případným zájemcům nabízí široké pole působnosti. Alžběta Círusová si vzala za cíl představit zvláště dynastickou čtveřici vlastníků Slap: Korby z Weidenheimu, Aichelburgy, Westphaleny a na prvním místě rodinu Bondyů, jimž obec vděčí za současnou zámeckou budovu.

Na úvod nutno poznamenat, že se autorka sice přihlásila k metodám mikrohistorie, její práce s ní má ale málo společného. Toto módní historiografické odvětví totiž analyzuje historické dění na malém prostoru, aby následně synteticky přezkoumalo jeho obecnou platnost, což se pochopitelně v předkládané bakalářské práci neděje a ani to nelze očekávat, to je náročný úkol i pro fundovaného historika. V autorčině práci naopak čtenář snadno odhalí využití běžné vlastivědné metody s jasně danou chronologickou osou, deskripcí a bohatou faktografií. Proniknutí k mentalitám jednajících osob (což je další mikrohistorický prvek) se nekoná. Vyčíst v tomto směru A. Círusové lze však snad jen nepochopení mikrohistorických zásad.

Struktura její práce je jasně stanovena. Po úvodu s vypsáním cílů, jichž se chce pokusit dosáhnout, následuje vyličení starších dějin obce Slapy – do doby, než je získali Korbové z Weidenheimu. Ti už si zasloužili vlastní, byť jen stručnou kapitolu, což platí také pro Aichelburgy a Westphaleny. Informace tu jsou však pohříchu přejaty nikoli z pramenů, ale z nepřiliš spolehlivé literatury, z čehož pramení i některá naprosto nesmyslná tvrzení, jako že Franz Korb byl do šlechtického stavu povýšen v roce 1792 během sedmileté války (s. 13), i když by autorka samozřejmě měla vědět, že sedmiletá válka probíhala v letech 1756–1763 (!!!). Takových faktografických pochybení souvisejících s nekritickým přejímáním dat je tu více. Až trochu komicky působí vytvoření anglicko-německého jména News – Welt Blatt (s. 16), což je korektně Neuigkeits (anglicky News)-Welt-Blatt. Jádrem práce leží ve zpracování osudu židovské podnikatelské rodiny Bondyů, která také na přelomu 20. a 30. let 20. století dala slapskému zámku současnou podobu. Každý z pětice mužských příslušníků, kteří zde dostali prostor (Bohumil, Leon, Miloš Otta, Emil a Egon), byl více než zajímavou osobností, a to jak na hospodářském, tak na společenském a kulturním (ba i sportovním) poli. Speciální kapitola se věnuje jejich hospodaření na slapském velkostatku. Následně nechybí stati o osudech Slap za druhé světové války, po ní (kdy tu bylo výcvikové středisko StB) a v současnosti. Na závěr A. Círusová parafrázuje závěry historického průzkumu, jehož autor si na základě analogií a rodinných vazeb pohrává s myšlenkou, že autorem projektu neobarokního slapského zámku byl vynikající architekt Max Spielmann. Pochvalu zaslouží obrazová příloha, která zámek podrobně dokumentuje v exteriéru i interiéru.

Co do zdrojů se autorka omezila jen na nepočetnou literaturu, internetové odkazy a novinové články, archivní prameny bohužel zcela opominula. Překvapí ale i absence takových prací, jakými jsou studie Jana Županiče o novodobé a speciálně i židovské šlechtě. Kromě chyb faktografických pak práci A. Círusové sráží i nemalé množství překlepů a pravopisných i stylistických lapsů (psaní velkých/malých písmen, čárky mezi větami, chybná vztažná zájmena).

Přes uvedené výtky doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji jako **dobrou**.